

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، آلتی
آیلنی (۳۵) غروشدن .
ممالك اجنبیه ده سنه لکی (۱۷)، آلتی
آیلنی (۹) فرانقدر .

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

آبونه بدلی نشاندر .

مسلكه موافق آثار مع الممنونيه قبول
اول نور. درج ايدله ين يازير اعاده
اولونماز .

٢٢٠

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی ہفتہ لاق مجموعۂ اسلامیہ در .

صاحب و مدیر مسئول

باش محرو

محمد عاكف

اشرف ادیب

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

17-47

۱۳۳۰. ۵۷۲۹

Amis

٢٤ ربيع الآخر ١٣٣٣

۶۶. ۵۷۵

فَقَرُّوْهُمَا وَتَوَاوَا

جوازك احكام شريعتمندن اولوب اولمديغي

منصوری زاده سعید بك افندی به

« اجتہاد خطاری » عنوانی باطل و ہدیان دیدیکہ کثر مقالہ کثر
 شرحی آتیہ بالتعلیق بودفعہ مابعدی جوابنامہ کثرہ کی اقوالی قواعد
 علمیہ یہ توفیقاً رد و جرح ایدہ حکم . اقوال و اہیہ کثری اوچ مادہ
 البصاح ایدہ یورم :

اولا — بعض معتزله نك طبقات حنفیه و شافعیه ده داخل اولدقلری
اوزون اوزادییه بیان ایتدیكم خالده استیضاحك وجهنی اكلایه
مدفكزی سان سوربورسكنز .

منشأ غلط کنزی میدانہ حقیقہ سار مق ایچون بویله بر سوال وضع
ایتدیکمی اکلائیہ میہ حق نہ وارد ر؟ « اصول فقہیہ معتزلہ ک، اهل
سنن ک کی مذہب یز یوقدر » سوزی مقصدہ تعلق ایتدیکندن اوراسنی
مناقشہ ایتیہ حکم۔ فقط تلویح بدن نقل ایتدیککنز فقراتی انتقاد ایدہ حکم۔
دلیل کنز سز ک دہ نصر یحکنز و جهله قبل البعہ اولان افعال اختیار یہ نک حکمی
بیان اید یور۔ سبیل الرشاد ک ۱۲ نجی جلدین ک ۲۹۹ نجی صحیفہ سندہ بویحی ذکر
ایلمش ایدم؛ ظن ایدرم کہ منظور عالیبری اولمشدر؛ تلویحک بعض معتزلہ
وبعض حنفیہ و شافعیہ دیدیکی ذواتک کیملر اولدیغنی عین صحیفہ دہ
کورہ بیلیر سکیز۔ رازی محمولہ بعض معتزلہ و بعض حنفیہ و شافعیہ
دیدیکی جهله تفاوتانی تلویح دہ بویله ذکر ایتمشدر، متخددہ بویله مذکور در۔

کتابت منبر

غزوة في البحر مثل عشر غزوات في البر والذي يسدر في البحر
كالتشحط في دمه في سدل الله .

مائل شریفی

دکترده کی برغزانک اجری قارمه ده کی اوز غزانک اجرینه معادلدر .
دکز اوستنده باشی دونن (غازی) ده الله یولنده کندی قاننه بولامش
کمه کسدر .

یو حدیث شریفی ابن ماجہ ام الدرداء رضی اللہ عنہا دن روایت ایتمشد .

حدیث شریف

المات في البحر الذي يصيبه القيء له اجر شهيد والغرق له اجر شهيد

مائل شریفی

دکڑدہ ہاشی دونوبدہ قیئہ مبتلی اولان (غازی) ایچون برشید،
(فی سبیل اللہ دکڑسفرینہ جیقوبدہ) بوغولان کیمسہ ایچوندہ ایکی
شہید اچری واردر.

بوحديث شریف سنن ابی داود دہ ام حرام بنت ملحان رضی اللہ عنہا دن مرویدر

حدیث شریف

ان شهداء البحر افضل عند الله من شهداء البر

مہال شریفی

دکتر شهداسی عندالله قاره شهداسندن افضلدرلر .

بو حدیث شریف طبرانی معجم کبیرندہ سعد بن جنادة رضی اللہ عنہ
روایت اندوز .

احمد نعیم

انجی شیخ الاسلام ابن تیمیة حرانی منهاج السنه « قالت الحنفیه »
دیمش ، امیر ابن الحاج التقریر والتجیرده « اکثر الحنفیه سبیل العراقیین » [۱]
سوزیلہ شیخ الاسلام الحرانی نك قوانی تقیید ایلمش اولمسنه مبنی سبیل-
الرشادده تقیید وجهله یازلمشدر .

جوازك حکم شرعی اولماسی دعواسی ایله ، قبل البعثه اولان افعال
اختیاریه نك مباح اولمسی مسئله سی آرهنده اصلا ملازمه یوقدر . اگر تلویحه
آروجه بعض حنفیه و شافیه مذهبی اولمق اوزره جوازك حکم شرعی
اولدیغنه دائر برعبارده کورمشی ایسه کز همان نقل بیوروك . یوقسه
دلیلکز دعوائی استلزام ایتمز . اعظم اصولیین حنفیه دن ابن الهمام
التحریرده ، اعظم علمای شافیه دن غزالی المستصفاه ، اعظم اصولیین
مالکیه دن ابو البساس القرافی تنقیح الفصولده ، مشاهیر اصولیین
حنفیه دن فناری فصول بدایعده بو ایکی مسئله نی آیری آیری بحثارده
یازیورلر . ایشته سزه درت کتاب !

شرح مختصر المنهی ، فصول البدایع ، التقریر والتجیرده بیان
اولدیغنه کوره افعال اختیاریه ده معتزله نك اوج مذهبی واردر :
بعضارینه (بصریین) کوره افعال اختیاریه مباح ، بعضارینه (بغدادیین)
کوره حرامدر ، بر قسمی ده توقف ایله حکم ایتمشدر . هراوج رایه
حنفیه دن قائل اولان واریسه ده جوغی رأی اولی ترجیح ایتمشدر ،
معتزله بصرینه کوره اباحه فعل و ترکده کی حرجی نفی ، معتزله بغدادینه
کوره نفی حرجی عقلک حکمی ، جمهوره کوره نفی حرجی شرعک
حکمی در . بوباده بشقه بر مذهب معلوم دکلد .

بعثدن اول اولان افعال اختیاریه نك اباحه سنه قائل اولان فقهائک
هر حالده جوازه حکم شرعی دکلد دیملری لازم کلز . بعض معتزله افعال
اختیاریه نك اباحه سنه قائل اولمغله قبل البعثه اباحه تحقق ایدیور دهرک
اباحه شرعیه به احتیاج کورمبور ، حتی اباحه نك بر حکم عقلی اولدیغنی
بیله قبول ایتمبور . کوریلور که بعثدن اول اولان افعال اختیاریه نك اباحه سنه قائل
اوله برق بالتلیجه جوازه حکم شرعی دکلدردیهن انجی بعض معتزله در .
بعثدن اول اولان افعال اختیاریه نك اباحه سنه قائل اولان حنفیه و شافیه
آروجه اباحه شرعیه به قائل اولیورلر . اباحه شرعیه نفی حرج دیمک
دکلد ، بلکه ابن الحاجبک مختصر المشاهده تصریحی وجهله خطاب نفی
حرج ، قرافی نك تنقیح الفصولده تصریحی وجهله اعلام نفی حرج در .
اباحه اصلیه نك حکم شرعی اولدیغنی صدر الشریعه تصریح ایدیور ،
سبیل الرشادك ۳۴۹ نجی صحیفه سنده « اباحه اصلیه اثر خطاب دکلد »
دینلمش ایدی . اباحه اصلیه بشقه ، اباحه شرعیه ینه بشقه در . ظن
ایدرم که بو ایکیسنی قاریشدر یورسکز .

تلویح صاحبی تفتازانی مختصر المنهی حاشیه سنده اباحه شرعیه
شرعه مستعمل اولان اباحه در دیور .

[۱] امام محمدکده بو مذهبه اشارت بیوردیغنی امیر ابن الحاج تصریح

ایدیور .

بناء علیه بعثدن اول اولان افعال اختیاریه نك اباحه سی جوازك
حکم شرعی اولماسنی استلزام ایتمز ، دلیلکز دعوا کزی استلزام ایدر
وجهله سوق اولونماشدر ، تقریب تام دکلد .

برکرده درت کتابه مراجعت ، تلویحه دقت بیوریله !

ثانیاً — جوازك حکم شرعی اولوب اولماسی مسئله سنك امر
اصطلاحی اولدیغنی قبول ایتمبورسکز . بوباده ایراد ایلدیکم ادله ثلاثه دن
یالکز برینه جواب ویرمک ایسته دیگکز حالده هنوز ایکیسندن بحث
بیورمدیگز ، آنلره دائر شق شفه ائیمه جکیمسکز ؟ بوجهلده کچن
هفته کی مقاله مده ذکر اولمان اون یدی مادهیه علاوه بیوریله !

— کم آئینام من آیه ینة —

ثالثاً — ادله ثلاثه دن برنجیسنه جواب ویرمک مقصدیه اصول
الحضریدن نقل ایتمدیکم فقراتی رده قیام ایدیورسکز ، مؤلفنك
« جمهور شارعک سکوتی » بحثه « قوم سنده برخطابدر دیورلر » دیمسی
ایله ، اصول فقهه اصلا واقف اولمدیغنی بالاستدلال ائمه اصولی انك
قولندن تبری ایدیورسکز . حیرت !

آ کوزم ! اصول الحضری نی برکره جک اولسون کوزدن کچر .
یکز می ؟ مؤلفی محمد الحضری نك وقوفسزلغنی بوسوزیله فصل آ کلا .
دیگز ؟ حکمده استعجال ایدیورسکز . بو استدلال کزه فلسفه جدیدده « تعذاد
ناقص سفسطه سی » دینیر . مؤلفک بوسوزی فرض ایدم که جمهور سوزی
دکلد . فقط هر حالده اصول فقهه وحديث شریفه مطابقدر .

۱ — اصول الحضری نك قولی اصول فقهه موافقدر :

ا — حنفیه و شافیه طریقتری اوزره یازیلان کتب اصولیه
مشهوره دن « مسلم الثبوت » ده شویله دنیور : لان کل ماعدم فيه
المدرک الشرعی للخرج فی فعله و ترکه فذلک مدرک شرعی لحکم
الشارع .

ب — « فصول البدایع » ده شویله دنیور : « عدم المدرک الشرعی
مدرک شرعی فی مباح الاصل عند البعض » .

ج — بیضاوی منهاج الاصولده عدم المدرکی ادله مقبوله دن
کوستریور ، شرح منهاجده عدم المدرک دلیلنك شافعی عندنده معتبر
بر دلیل اولدیغنی ذکر اولنیور . مرآنده عدم المدرک دلیل ، حجج
فاسده دن کوسترلیدیکی جهته عجباً بوندن ناشی می « علماء اصول وفقهاء
مذاهب بویله سوز سولمکدن جوق عالی و منزهدرلر » دیورسکز ؟

د — جوازه حکم شرعی دینهن فقهای داوودیه حتی امامیه و اباضیه
شرعک سکوتسندن اباحه عامه استخراج ایتمورلری ؟

شرعک سکوتی استصحاب دیمک دکلی ؟ بعثدن اول اولان افعال اختیاریه
مباح اولور ، بعثدن صوکره حالیه قالیرسه ، حکم اصلی تقریر اولنورسه
استصحاب اولزمی ؟ برشیی حالی اوزره برابق استصحاب دکلی ؟

آرتق اصول الحضری ده کی قولک اصول فقهه موافق اولدیغنی
ادله اربعه ایله ثابت اولیور .

ومن یولهم یومئذ دبره الا متحرراً لفتال او متحیزاً الی فئة فقد باء بغضب من الله = دشمنانله قارشیا شنبه ، - تکرار هجوم نیتیه کری چکیلهن، یاخود مسلمانلردن دیگر محاربله یاردیم نیتیه برطرفه التحاق ایدهنلر مستثنا اولمق اوزره - حربدن یوز چویرنلر اللهک غضبیه مستحق اولورلر . « موفق اولدیغکز تقدیرده یاشیلری ، قادیلری ، چوچنلری اولدور میکز . ا کیلری یاقایکز ، اغاجلری کسمه یکز ، بیه جککزدن فضله حیوان ذبح ایتمه یکز .

مبارکه ایدرسه کز غدر ایتمکیز ، مصالحه ایدرسه کز نقض ایتمه یکز . یولکزدده ، صومعه لرده یشایان راهبره تصادف ایدم جکسکز . یونلری اوغرنده انفراد ایستیکلری ، و کمدیلری ایچون راضی اولدقلری حالدده بیراقیکز . صومعه لرینی بیقمه یکز و اونلری اولدورمه ییکز و السلام .

مَقَاتِلُ

جهاد مقدس وعالم اسلام

طوفان نوحی متعاقب تاریخ بشریتده ایکجی بر قان طوفانی وقوع بولدی . بو طوفان آوروپا کیرودار مو حشندده قاپاریور ودهشتیه جهانی استیلا ایدیور کن مؤمنلرک خلاصی ایچونینه برسینه نجات بلیدی . بو سفینه نجات جهاد مقدسدر .

بدیه سدرکه ، بز بو سفینه یه را کب اولدیغمز حالدده او طوفانک جبل آسا طالع لریله چارپیشه حق وصاللانه جغز . فقط هر حالده جودی یه واره حق و قور تولا جغز . یالکز او شرطه که ثباتکارانه وفدا کارانه جهاد ایدم .

شمدهی عالم اسلامک بو جهاد ایله اولان علاقہ سنی نظر تدقیقه آله حق اولور ایسه ک نتیجه تفحصمزدده حکم ایدرزکه عالم اسلامک حیاتی واستقبالی بو جهادک نتیجه سینه مربوطدر . بو جهادک مظفریت ایله نتیجه لنمسی ، عالم اسلامک حیات واستقبالک تأمین اولنمسی دیمکدر . جهاد مقدس مقدرات اسلامه او درجه حاکمدر .

بونی تشریح ایدم :

عالم اسلامک ماضینی وحال حاضرینی تدقیق ایدر ، علل سقوط طمرک اک مده شنی آزار ایسه ک نتیجه ده « تفرق » علت قاتله سنی کورورز . تفرق درکه مسلمانلری بر برینه یان باقدیردی ، آرمه لرنده قاتلی منازعه لر وجوده کتیردی . پارچه لملرینه و برر برر قولایجه دام سفالنه دوشمه لرینه ، اک تحملسوز اشدنجه لره معروض قالمیرینه سبب اولدی .

تفرق درکه مسلمانلره بیگانه لک ، شعور سزاک ، یکدیگرینه قارشلی لاقیدلک امراضنی کتیردی و معاذ الله (اضعف الایمان) درکه سندن ده سافل قلبلر طاشیمه لرینه بادی اولدی .

۲ - اصول الحضری نک قولی حدیث شریفه موافقدر : اصحاب سئندن ترمذی ایله ابن ماجه شوحدیث شریفی تخریج ایدیورلر : « الحلال ما احله الله فی کتابه و الحرام ما حرمه الله فی کتابه و ما سکت عنه فهو مما عفا عنه » حدیث شریف ده اصول الحضری ده کی قولی اثبات ایدیور . غریبی شوکه « بوسکوت عجبا قبل البعثة اولان سکوت شامل میدر » دیورسکز .

آرادر ! قبل البعثة اولان اباحه اباحه اصلیه در ، اباحه اصلیه حکم شرعی دکلدرکه شرعک اندکی سکوتی « اباحت » قوه سنده اولسون . قبل البعثة اولان سکوت بر حکم دکلدر ، فقط بعد البعثة اولان سکوت بر حکم در . حدیث شریف موجبجه عفودر ، اباحه شرعیه در ، هیچ اولمزه بر حکم تقریری در !

دها غریبی « ائمة مذاهب جائز اولان شیلرک کافه سی (خلق لکم مافی الارض جمیعاً) آیت کریمه سیله ثابتدر دیرلر « دهرک دعوائی دلیل واحد قصر ایتمک ایستیورسکز . بر دعوائک متعدد دلیلی اولمزمی ؟ بیلکز که ائمة مذاهب متعدد دلیل ایله اثبات ایدیورلر . نته کم اروجہ قرافی « اعطی کل شیء خلقه ثم هدی » آیت جلیله سی ایله ؛ داوودیه ، امامیه ، اباضیه ذکر اولان حدیث شریف ایله ؛ بیضاوی « قل من حرم زینة الله التي اخرج لعباده والطيبات من الرزق » ، « احل لکم الطيبات » آیت جلیله لرله ؛ شوکانی « قل لا اجد فیما اوحی الی محرماً » ، « وسخر لکم مافی السموات وما فی الارض جمیعاً » آیت جلیله لرله ، « ان اعظم المسلمین فی المسلمین جرماً من سأل عن شیء فحرم علی السائل من اجل مسئلته - رواه الصحیحان » ، « الحلال ما احله الحدیث » حدیث شریف لرله ؛ معتزله دلیل عقلی ایله اثبات ایدیورلر .

احادیث شریفه یی تتبع ایتمکسزین و امهات کتبه مراجعت ایتمکسزین تلویح ایله یوله جیقان یایه قالیر !

وکم من عائب قولاً صحیحاً * واقته من الفهم السقیم
ولکن تأخذ الاذان منه * علی قدر القریحة والنهوم

ایزمیری

اسماعیل حق

سیاست عادلہ اسلامیہ

حضرت ابوبکر اردو قوماندانه وصیت حکیمانہ سی

خليفة رسول الله ابوبکر الصديق رضي الله عنه حضرتلری اردو قوماندانلردن بریسنه آتیده کی وصیتی یازمشدر :

« یوله جیقدیغنده آرقداشلرینه عاف ایله طاورانه ، آنلری اغصاب ایتمه . صاحب رأی اولانلریله استشاره ایت . عادل اول وظلمی کندکدن اوزاقلاشدیر . چونکه ظالم اولان بر قوم هیچ بروقت فلاح یولمز ، موفق اولمز . و اذالقیم الذین کفروا زحفاً فلا تولوهم الادبار